

*ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА СЛУЖБА
КОСОВСКА МИТРОВИЦА*

38220 КОСОВСКА МИТРОВИЦА
УЛ.ЦАРА ДУШАНА БР.10
Тел. 028/497-031, Тел/факс 028/497-044
Е-mail: pskm@open.telekom.rs
Сајт: psss.rs

ПОЉОПРИВРЕДНИ БИЛТЕН

Број V бесплатан примерак
МАЈ 2017. Косовска Митровица

Садржај:

АГРАРНА ПОЛИТИКА

- ИПАРД – програм, корисници и финансирање

АГРАРНА ПОЛИТИКА

- ИПАРД II – инвестиције и услови

СТОЧАРСТВО

- Примена хигијенских мера у циљу повећање квалитета млека

ЗАШТИТА БИЉА

- Пламењача паприке-*Phytophthora capsici*

- ЦЕНЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА ПРЕУЗЕТИХ ИЗ СТИПС -а

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу www.agoronuda.com, а уколико Ви желите да понудите свој производ на продају обратите се нама.

АГРОПОНУДА – БЕРЗА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА СРБИЈЕ

ИПАРД –програм, корисници и финансирање

Крајњи корисници ИПАРД –програма су пољопривредни произвођачи или групе произвођача, уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, и то:

-физичка лица или

-правна лица са мање од 25% јавног капитала или гласачких права у поседу органа јавне власти.

Конкурисањем неопходно је обезбедити пун износ новца потребног за реализацију инвестиције, крајњи корисник мора на банковном рачуну да има средства потребна за реализацију читаве инвестиције, конкурише на објављени конкурс ИПАРД агенције, доставља сву потребну документацију која се од њега тражи како би уопште ушао у процес одобравања пројекта.

После достављања свих потребних докумената, потенцијални корисник улази у процес одобравања пројекта. Инвестиција не сме бити започета пре него што је пројекат одобрен. Када се почне са реализацијом инвестиције не сме одступати од пројекта који је приложио приликом конкурисања. Корисник је дужан да се придржава одобреног пројекта и у току периода трајања инвестиције прихвати контроле које му шаље ИПАРД агенција како би били проверени наводи пројекта, радови или поштовање трајање инвестиције од пет година. Минимални рок трајања сваке инвестиције је пет година, корисник је дужан да у том временском периоду, одржи инвестицију (не сме да отуђи објекат, да му промени намену, нити да отуђи машине), а мора да достигне стандарде ЕУ, у зависности од врсте инвестиције. Уколико поступи супротно договореном корисник је дужан да врати сва средства.

Одобравање плаћања корисник почиње са инвестицијоним активностима према одобреном пројекту. ИПАРД агенција може, у одређеном року или само у току трајања конкурса да обави рефундацију утрошених средстава у износу од 50% вредности инвестиције, за пољопривредне произвођаче носиоце газдинства млађе од четрдесет година и до 75%. Подносе сви рачуни, докази о уплати средстава чиме доказује обављену трансакцију. Рефундација средстава обавља се једном, за сва инвестирана средства, међутим код захтевних инвестиција може се догодити парцијално уплаћивање средстава, а враћање средстава може се вршити у више транши.

Контрола корисника је вишеструка

Прва је у фаза одобравања да ли је започео инвестицију/купио опрему за коју конкурише „нула контрола“. Ако је започео инвестицију захтев за остваривање права на ИПАРД средствима биће одбијен.

Друга контрола је пре исплате средстава, њоме се жели да утврди да ли је инвестиција обављена у складу са предложеним пројектом. Уколико има одступања захтев за повраћај средстава биће одбијен.

Последња контрола обавља се после реализоване инвестиције и после исплаћених средстава кориснику. Контроле могу бити и ванредне у зависности од околности уколико комисија сумња на неку од недозвољених радњи, злоупотреба, превара, нерегуларности. и др. Корисник је дужан да чува сву документацију од тренутка склапања уговора.

Саветодавац ратарства и повртарства Зоран Милосављевић (ДЕЛТА АГРАР-Драган

Колчић)

IPARD II – инвестиције и услови

Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава базиране су на 4 сектора:

Производња млека

Производња меса

Производња воћа и поврћа

Остали усеви (житарице, уљарице, шећерна репа)

Износ донација од вредности укупних инвестиција:

60% укупних прихватљивих трошкова,

65% за младе пољопривреднике (млађи од 40 година у тренутку подношења пријаве)

70% у планинским областима,

додатних 10% може бити додељено за инвестиције у складиштење стајњака, које су значајне за заштиту животне средине,

додатних 10% се може дати за улагање у складиштење – третман опасних отпадних материја који су продукти производње (примена Нитратне директиве (91/676/EEZ)), што има за циљ смањење загађивања воде узрокованог или подстакнутог нитратима из пољопривредних извора, и спречавање даљег таквог загађивања.

Минимални и максимални износ повраћаја средстава је:

За воће, поврће и остале усеве: минимум 10000 евра, максимално 700000 евра

За сектор млека и меса: минимум 15000 евра, максимално 1000000 евра

Право на конкурисање имају пољопривредни произвођачи или групе произвођача, уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, и то:

- Физичка лица

- Правна лица

Корисници инвестиција треба да:

I Испуне финансијско – регулаторне услове:

Докажу да немају неизмирене порезе или обавезе за социјално осигурање, ни било какве друге неплаћене обавезе према држави у тренутку подношења пријаве;

Пошаљу потписану изјаву да нису аплицирали за исто улагање код других ЕУ и / или државних фондова;

У случају подношења захтева за инвестиције кроз ИПАРД, корисник мора да измири све доспеле обавезе по раније одобреним инвестицијама финансираних од стране МПИЗЖС;

У случају када корисник није власник имања или земљишта, где ће се инвестиција вршити, мора да поднесе уговор о лизингу или закупу који покрива период од најмање 5 година од дана коначне исплате.

II Поступају у складу са националним стандардима:

Пољопривредни произвођачи који су корисници ИПАРД II програма треба при поступку пријављивања да докажу да испуњавају релативне националне стандарде у погледу регистрације пољопривредног газдинства добробити животиња и заштите

животне средине, здравствене безбедности хране за животиње, као и начина обележавања и регистрација животиња. Газдинство мора пословати у складу са одговарајућим националним стандардима, правилницима и законима, везаним за заштиту животне средине и добробит животиња.

Подносилац захтева доставља уз захтев за коначну исплату потврду из националне ветеринарске и управе за заштиту животне средине да се на газдинству примењују и поштују национални стандарди.

III Послују у складу са стандардима ЕУ:

Предмет инвестиције мора да испуњава одговарајуће стандарде ЕУ у погледу заштите животне средине, здравствене заштите биља, добробити животиња и заштити здравља запослених.

IV Поседују адекватну стручну спрему и / или радно искуство:

Корисници треба да докажу своје искуство и знање у области пољопривреде путем:

- Завршене средње школе у области пољопривреде,
- Искуство у пољопривреди од најмање три године (доказ је упис у Регистар пољопривредних газдинстава),
- Завршен факултет,
- Завршену средњу школу и писану изјаву да ће похађати најмање 50 часова обуке из области за коју конкурише у ИПАРД програму.

Саветодавац воћарства и виноградарства Љиљана Гвоздић

Примена хигијенских мера у циљу повећање квалитета млека

Успех у производњи и преради млека у значајној мери зависи од примене одговарајућих хигијенских мера. Квалитет сировог млека зависи пре свега од здравља вимена, исхране, услова држања, технологије муже, хигијене стаја, опреме и уређаја за мужу.

Да би се произвело млеко доброг хигијенског квалитета неопходно је да се крава пажљиво и потпуно припреми за мужу, да се примени добра техника и одговарајући третман након муже. Смештај крава је један од најважнијих фактора који утиче на квалитет и количину млека. Стаја треба да буде комфорна, окречена, проветрена, сува, светла и чиста. Темељно чишћење је основа хигијене стаје. Лежишта крава морају да имају довољне количине квалитетне простирке. Мењање простирке обавља се најмање једном дневно. Важно је да канализација, вентилација и осветљеност добро функционишу.

Неопходно је редовно обављати друге хигијенске поступке у стаји као што су чишћење хранилица, појилица, поправке подова и зидова и кречење. Поред свакодневног чишћења потребно је барем једном годишње извршити темељно механичко чишћење, санитарно прање, дезинфекцију и кречење. Пре почетка muže стаја мора бити почишћена и проветрена бар један сат пре muže, да би било довољно времена да се прашина слегне.

Чиста крава је важан фактор за добијање и одржавање квалитета млека. Краве треба да се редовно чисте, водећи посебно рачуна о деловима тела са којих нечистоћа може лако дође у посуду за млеко (шишање стомака, вимена и задњег дела тела. Кићанка се скраћује на 30 цм до пода, а шишање репа се обавља на око 5 цм изнад дугих длака кићанке и наставља до корена репа и крста. Поред редовног одржавања хигијене крава, важно је да се лежишта најмање два пута дневно чисте. Свакодневно треба додати нову простирку како би лежишта била чиста и сува.

Музач у великој мери утиче на количину, хигијенски и укупан квалитет намуженог млека. Неопходно је да музач редовно одржава личну хигијену. Посебно је важна хигијена руку (након прања морају бити чисте и суве). Могу се користити рукавица за једнократну употребу. Обућа и одећа музача треба да су уредне и чисте.

Пре muže виме треба опрати млаком водом, осушити и након тога обавити дезинфекцију. Предмужа или измузавање првих млазева млека из сваке четврти вимена у посебну посуду са црном подлогом и двоструким дном је веома битна у производњи квалитетног сировог млека. Први млазеви млека, без обзира да ли имају или немају промена не смеју се: измузати на под стаје или у руку музача, испуштати на простирку испод краве, нити мешати са осталим млеком. Дезинфекцију сиса пре muže треба обавити после њиховог брисања или прања и брисања. Минимално време контакта дезинфицијенса и сиса треба да износи 30 секунди.

Дезинфекција сиса вимена обавља се редовно после сваке muže ураћањем (потапањем) сиса помоћу специјалне посуде (апликатора) у одговарајући дезинфицијенс или коришћењем распршивача одговарајућег дезинфицијенса.

(дезифекционо средство треба да покрије најмање 2/3 површине папиле, може се видети ако се користи обојен препарат). Хигијенски поступак после muže подразумева примену дезинфекционог средства у што краћем року после скидања сисних чаша (потапањем или прскањем). После muže за дезинфекцију вимена углавном се примењују јодни препарати. Дезинфекција после muže треба да преко затварања сисног отвора допринесе спречавању уласка микроорганизама из околине у сисни канал (док је још отворен) и појаве маститиса. Све сисе и база вимена крава потапају у дезифицијенс или њиме испрскају. Ефекти потапања и прскања сиса су слични. Потребно је увек користити свеж раствор (не старији од 3 дана). Прање апликатора за дезинфицијенс треба обавити најмање једном недељно.

Детаљно одржавање хигијене музне опреме треба да се спроводи редовно после сваке muže. Непосредно после muže треба детаљно опрати и дезинфиковати прибор за мужу. За чишћење и прање млекарског прибора користе се специјална средства (базна, кисела). Препоручује се свакодневно коришћење базних средстава, а једном недељно прање киселим средством. Потребно је обавити унутрашње испирање базним средством после сваке јутарње, подневне и вечерње muže, а киселим средством бар једном недељно.

Прање уређаја и опреме за мужу обавља се у три фазе:

1. Претпрање, хладном или млаком водом (30°Ц), када се уклањају остаци млека. Претпрање под нормалним условима доводи до уклањања више од 90% нечистоћа у апаратима.
2. Главно прање, водом температуре 60-75°Ц уз додатак средства за чишћење које се мало пени. Детаљно прање се врши тако што се део система растави и сви делови добро изрибају четком у раствору топлог базног средства. Најмање једном недељно се врши прање киселим средством за чишћење.

3. Испирање, хладном водом (испира се остатак средства за прање), уз додатак средства за дезинфекцију. Опрани прибор се ставља у приручну млеку да се оцеди и осуши окренут према доле.

На хигијену млека утичу: хигијена стаја (посебно простирка), хигијена крава (посебно сиса, базе вимена стомака, ногу и репа), хигијена вимена (прање и брисање врха сиса пре и потапање сиса после муже), хигијена музача (посебно руку музача) и хлађење млека (непосредно након муже у току 2 сата на 4°C). Сирово млеко не мора да буде хлађено до, ако произвођач прерађује сирово млеко одмах после муже.

Саветодавац сточарства Косовка Јакшић

Пламењача паприке-*Phytophthora capsici*

Пламењача паприке је једна од најопаснијих болести паприке, која у појединим производним годинама може да уништи сав род на парцелама. Овај паразит осим паприке може да паразитира још и парадајз, плави патлиџан и неке врсте из породице *Cucurbitaceae*.

Симптоми болести манифестују се на расаду и одраслим биљкама. Услед некрозе приземног дела стабла расад паприке полеже. Ако су расађене биљке оболеле оне нагло вену и суше се. Лажни је утисак да се нису примиле и да се због тога суше. Некроза ткива се манифестује у виду прстенасте зеленкастомрке зоне, која обухвата стабло са свих страна. Услед разарања захваћеног ткива и прекида кретања воде, минералних материја и асимилата оболеле биљке изумиру. Увелост и сушење паприке је прогресивно, те се оболеле биљке не могу опоравити нити се даљи развој може било чиме спречити.

Локалне некрозе појављују се и на надземним органима паразитиране биљке. Најчешће се у пазуху листа образују мркоцрвене пеге, које се шире на суседне интернодије. Делови биљака изнад ових пеге вену и суше се. Некрозе петелки листа, цветова и плодова редовно почињу од основе, због чега се и ови биљни органи суше. Симптоми на плоду зависе од услова средине. Ако после инфекције наступи период сувог и топлог времена, плодови се смежурају и осуше, а месо перикарпа се рападне тако да од плода остане само провидна покорица. Та појава је позната као „пергаментност“ плодова. У периоду влажног и топлог периода плодови труле, а на површини се јавља растресита беличаста превлака конидиофора и конидија.

Паразит презимљава у земљишту у стадијуму мицелије на оболелим биљним остацима. У земљишту без биљног покривача мицелија се може одржати до шест месеци, што је довољно да у заштићеном простору гљива остане у животу између два циклуса производње. Презимела мицелија у повољним условима почиње да се развија. У топлом земљишту које је засићено влагом мицелија образује прву генерацију конидија, које у воденој средини еволуирају у зооспорангије у којима се формирају

зооспоре. У контакту са домаћином зооспоре проклијају у у зачетак мицелије, која продире кроз кутикулу и природне отворе у унутрашњост ткива, остварујући на тај начин инфекцију. Инфекције се најчешће остварују на подземним и приземним деловима биљке. Под утицајем кишних капи конидије и зооспоре могу да буду одбачене на надземне органе биљке а најдуже се задржавају у капи воде у пазуху листа. Инкубациони период је доста кратак (5-7 дана), после се у атмосфери засићеној влагом и на температурама које се приближавају оптималним (25-30°C) на површини оболелих органа образују конидије. Беличаста превлака конидиофора и конидија најизразитија и најобилнија је на оболелим плодовима. Када се конидије нађу у води поново се развијају у зооспорангије, а ослобођене зооспоре остварују нове инфекције.

Мере заштите су превентивне и односе се на:

- плодоред,
- обраду земљишта орањем чиме се паразит уноси дубље у земљиште, где не постоје услови за развој плодних тела,
- заражене биљке треба уклонити из засада и спалити
- дезинфекцију земљишта (термичка или хемијска).
- сетву дезинфикованог семена.

Третирањем биљака фунгицидима постиже се делимичан успех. Пре и након расађивања сваку биљку је потребно залити раствором препарата на бази пропатакарб-хидрохлорида или металаксила-М. са по 200-400 ml раствора. У току вегетације могу се користити препарати на бази: бакар-оксихлорида, манкозеба, манкозеп + металаксил-М.

Саветодавац заштите биља **Недељковић Сениша**

*ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 15 -22.05.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА*

Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	160	120	160
Јабука (остала)	80	100	70
Лимун	200	200	200
Мандарина	-	-	160
Поморанца	180	140	150
Јагода	250	250	140
Трешња	200	200	140
Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	100	80	50
Кромпир	80	40	50
Паприка-шиља	330	-	240
Лук црни	80	60	70
Парадајз	150	180	150
Тиквице	80	80	100
Шаргарепа	80	80	100

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – КВАНТАШКЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 15-22.05.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	140	100	-
Јабука (остала)	65	60	60
Лимун	150	160	170
Мандарина	-	-	120
Поморанџа	115	110	110
Јагода	170	200	-
Трешња	150	-	-
Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац салатни	55	60	35
Кромпир	30	30	35
Паприка шиља	250	-	150
Лук црни	30	35	50
Парадајз	100	-	110
Тиквице	35	60	70
Шаргарепа	55	50	80

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИВЕ СТОКЕ НА ПИЈАЦАМА ЗА ПЕРИОД
ОД 15-22.05.2017. ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (дин/кг)	Тежина/ узраст	Раса	Београд	Краљево	Ниш
Двиске	све тежине	све расе	240	130	-
Јагњад	све тежине	све расе	300	260	280
Јарад	све тежине	све расе	250	170	-
Јунад	350-480кг	СМ	-	-	-
Јунад	>480	све расе	240	-	-
Козе	све тежине	све расе	130	-	-
Крава за клање	све тежине	СМ	-	150	-
Крмаче за клање	>130кг	све расе	-	100	-
Овца	све тежине	све расе	160	120	-
Прасад	16-25кг	све расе	300	290	250
Телад	80-160	СМ	430	360	-
Товљеници	80-120	све расе	198	150	170
Товљеници	>120кг	све расе	-	120	150
Шиљежад	све тежине	све расе	240	-	-

ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИТАРИЦА ЗА ПЕРИОД
ОД 15-22.05.2017. ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА

Јединица мере (дин/кг)	Београд	Краљево	Ниш
Кукуруз	18	22,5	20
Пшеница	20	22	20
Сточни јечам	20	26	-
Сточно брашно	16	-	-

www.stips.minpolj.gov.rs

www.agoponuda.com

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE